

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

РѢКЪ VI.

Мт. Кармель, Па. Четвергъ 15-го Вересня 1898.

Число 37.

Календарь.

15	Ч.	Антима, Теодиста
16	П.	Вавили, Мойс я впрор.
17	С.	Захаря, Елизавета
18	Н.	15. ПО СОШ. Чудо Мх.
19	Н.	Созонта муч.
20	В.	РОЖДЕСТВО БОГОРОД.
21	С.	+ Иоакима и Анна

ЗВѢСТЬ.

Справа „Союза.“ — Що чувати въ свѣтъ? — Гигиена або наука о адоролью. — Новакя. — Смишпе. — Фейлстонъ: Комедия помилковъ. — Початки руской эмиграции. — Гололошова.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касiera:

Mr. Kond. Kotanczyk

Box 127

S H A M O K I N , P A .

И увѣдомлять секретаря подъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky

10 May Str.

A N S O N I A , C o n n .

СПРАВЫ „Р.Н. СОЮЗА“

Справоздане касове „Союза“ за мѣсяць серпень 1898 р.

Waterbury, Conn. Члены	\$3.50
Buffalo, N. Y. Братство св. I. Христителя	5.50
Shenandoah, Pa. Братство св. Арх. Михаила	30.00
Jessup, Pa. Братство св. Ап. Петра и Павла	8.50
Pittsburg, Pa. Братство св. О. Николая	69.60
Yonkers, N. Y. Члены	10.00
Lancaster, N. Y. Члены	7.00
Homestead, Pa. Братство св. Ар. Михаила	7.50
Cohoes, N. Y. Члены	3.00
St. Louis, Mo. Братство св. Михаила	15.30
Edwardsdale, Pa.	
Барна Петро McAdoo, Pa.	2.00
Посыпанко Иванъ	3.00
Бр. Покр. Пр. Богор.	30.10
тое-жь	1.00

Mt. Carmel, Pa. Брат. св. Дмитрия	30.25
„ Братство св. Ап. Петра и Павла	22.50
Centralia, Pa. Члены	3.00
Priceburg, Pa. Братство св. Василия В.	24.00
Chicago, Ill.	
Куриловъ Мойсей Ansonia, Conn. Братство	2.00
св. Ап. Петра и Павла New Britain, Conn.	28.00
чч. Килейза и Воликъ Elmira, N. Y. Братство	1.00
св. Ар. Михаила Sayre, Pa. Братство	8.25
Благов. Пр. Богор. St. Clair, Pa. Братство	6.43
Пр. Богородицъ Wt. Pawlet, Nt. Члены	15.50
Mayfield, Pa. Члены	4.00
„ Бр. св. К. и Мет. Jersey City, N.J. Члены	9.75
Olyphant, Pa. Братство св. I. Христителя	28.00
Cross Fork, Pa. Члены	50.00
Mammoth, Pa. Члены	4.50
Shamokin, Pa. Братство св. Кир. и Методія	4.00
Lansford, Pa. Братство Пр. Богородицъ	70.05
Simpson, Pa. Члены	42.85
West Troy, N.Y. Братство св. О. Николая	11.14
Cleveland, O. Св. Кр. М. Charleroi, Pa.	8.00
Васильчакъ Сем.	2.00
Васильчакъ Сем.	5.00
Разомъ	\$648.42
Станъ касы „Р. Н. Союз-а“ зъ днемъ 31. серпня с. р. такий:	
Фондъ желѣзный	\$2634.65
„ розпоряд.	2933.13
„ депозиты	304.05
Разомъ:	\$5871.83
Рахунокъ за червень, липень и серпень т. е. за першій четверть-рѣкъ с. р. адми-нистр. представляе ся такъ:	
Доходъ:	\$1872.80
Розходъ:	1689.54
Чистый доходъ:	\$183.26
Фондъ желѣзный взбѣл-шивъ ся о	\$374.54.

Въ другой половинѣ мѣсяца серпня с. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдующіи новіи члены.	
Ansonia, Conn.	
Число въ гол. книжкѣ:	
34. Лукачъ Михайло	982
St. Clair, Pa.	
35. Фучко Лайонъ	989
West Pawlet, Vt.	
36. Бѣльо Иванъ	989
Mt. Carmel, Pa.	
37. Хорошакъ Илько	990
38. Гутыра Асафатъ	990
39. Галабурда Марія	991
Lancaster, N. Y.	
40. Блишакъ Дмитро	991
41. Керъ Олекса	992
42. Максимякъ Сем.	992
43. „ Иванъ	993
44. „ Стефанъ	993
45. Сухина Дмитро	994
46. Сивакъ Илько	994
Mayfield, Pa.	
47. П. вликъ Андрей	995
48. „ Петро	995
49. „ Стефанъ	996
50. „ Терезія	996
51. Губякъ Микола	997
52. Франчакъ Ник.	710
Jersey City, N. J.	
53. Хованецъ Ефроз.	723
54. Япевичъ Марія	725
55. Павликовскій Як.	810
56. Пупчикъ Ник.	810
57. Урбанъ Христина	811
58. Муликъ Коеть	811
59. Голодъ Юстина	807
60. Кирчовъ Теодоръ	808
61. Юшакъ Марія	800
62. „ Анастасія	809
63. Вѣгунякъ Анна	809
64. „ Настя	812
65. Климатовска Анна	997
66. Фусякъ Анна	998
67. Япевичъ Иванъ	998
Olyphant, Pa.	
68. Неѣйна Василь	597
69. Бжезонъ Иванъ	645
70. Свала Дионизій	999
71. Свала Коеть	999
Mammoth, Pa.	
72. Кацчикъ Василь	300
73. Концаль Лука	328

Shamokin, Pa. 827
74. Шляхтичъ Теод.
Simpson, Pa.
75. Тилиевскій Стефанъ 877
Homestead, Pa.
76. Югасъ Иванъ 1000

Число новоприступившихъ членовъ до „Р. Н. С.“ въ I. кварталъ б. р. адм. выносятся разомъ 251, зъ чого дѣтей вписано ледво 62.

Отже якъ бачите, читателѣ, саміи цифры показують, що нашъ „Р. Н. С.“ росте и крѣпше. Правда, не такъ скорымъ крокомъ, якъ бы повиненъ, зваживши таку масу нашихъ Русиновъ, розсыпанныхъ по американской землѣ, але все иде до лѣпшого. А сказавши правду, то дѣтей дуже а дуже мало приступило въ томъ кварталѣ. И чи то ще довго такъ буде, що Русинови буде милѣйше чуже якъ свое?

Въ томъ мѣсяци не увѣдомили мене зновъ М. Сѣракъ, С. Васильчакъ и Бр. Покр. Пр. Бог. зъ McAdoo, Pa. про \$1.00 посланого касieraми познѣйше.

Вкѣнци подаю до вѣдомости, що водзнаки „Р. Н. С.“ суть вже готові. Водзнаки суть позолочені, красше и вызначнѣйше выкончені якъ старіи и продають ся только по 85 цнт. Проте хто зъ членовъ „Р. Н. С.“ немає водзнакъ, най спѣшитъ, бо оидея зънѣ буде готовъ ждати.

Новыхъ членовъ „Р. Н. Союза“ приедуйте, а дѣтей вписуйте!

Ант. Бончевскій
секретарь.

ЩО ЧУВАТИ ВЪ СВѢТѢ?

Америка. Война американо-испанска вже якъ бы скончила ся. Испанска, національна зарозумѣлость пошла подъ лаву, а сама старенька Испанія достала добре по задку, такъ, що не очуняе такъ скоро, а еф правительству зъ королевско-регентско на чолѣ готове испанскій народъ заспѣвати „вѣчная память“, сли сейчасъ не возьме ся до радикальныхъ реформъ сущельныхъ. Теперь ведутъ ся переговоры мѣжь представителями Сполуч. Державъ и испанскими, въ наслѣдокъ котрыхъ Испанія муситъ попрацати ся разъ на все зъ своими посѣлостями въ новомъ свѣтѣ.

Закончила ся война, але люде не перестали гнущи. Запанувала така спека, що люде надали и гнущи якъ мухи. Наибольше дала ся въ знаки спека въ Нью Йорку. Щоденныя газеты приносили щодня на кілька пшальтъ до вѣтъ литанія выпадковъ смерти и хоростей. До найгорячѣйшихъ дней належать першій дни вересня и кажуть, що почавши вѣтъ 1881 р. люде не памятають такой спеки. Слѣдуюча табличка показуе докладно жертвы спеки и горяча. И такъ въ наслѣдокъ спеки умерли:

Четвергъ	1. вересня	— 2 особы.
Пятница	2. „	— 28 „
Субота	3. „	— 61 „
Недѣля	4. „	— 56 „
Понедѣлокъ	5. „	— 43 „
Вторникъ	6. „	— 10 „
Середа	7. „	— 10 „

Разомъ 210 особъ вмерло, а захорѣлыхъ начисливъ бы тысячки. Наибольше натерпѣли ся работники и наибольше офѣръ забрала спека зъ версты убогой и робѣтничо, бо вѣстено, замужней не терпятъ надмѣру працѣ. Спеку перервали дощѣ, зливы и бурѣ зъ гро-

мами та блискавицами, що лютили ся 6. и 7. вересня и накопили богато шкоды людемъ, а навѣтъ смерти, о чѣмъ зѣ всѣхъ сторонъ доносятся газеты. Примѣромъ 7. вересня понадъ Нью Йоркомъ перейшла морска труба и нарбила великою шкоды, богато домовъ и руштованъ ушкодила, а громы и блискавицѣ били перестанно. Оденъ громъ вдаривъ въ фабрику, водливальню желѣза, запаливъ ей, 3 работниковъ убивъ, а 13 страшно покалѣчивъ або потовкло ихъ спадающе желѣзне руштоване.

Въ Франци почуте справедливости ще таки цѣлкомъ не замерло, якъ хто собѣ гадавъ. Справа капитана Дрейфуса, котрого за-суждено несправедливо на подставѣ фальшивыхъ свѣдоцтвъ за врану державну, приѣде зновъ на порядокъ дневный. Оденъ высокій, заслуженный войсковый достойникъ, зарѣзавъ ся бритвою, а другой вѣтъкъ за границу, бо показало ся, що она головою завинила въ справѣ несправедливого за-суду Дрейфуса. Отже правда поволи выходитъ наверхъ, а славный писатель Золя може лише гѣшити ся, бо вѣтъ подѣлъ публично голосъ въ оборонѣ справедливости, за що и ето хотѣли укарати французки продайники.

Англія гѣшитъ ся, бо хивскій цѣсаръ водрѣзавъ гузкъи своему наибольшому урядникови Лигунгъ чангъ, котрый трясъ цѣлымъ хивскимъ цѣсарствомъ и попиравъ политику россійску. Але зъ другой стороны отримала смутну телеграму зъ Канады на Крейтъ, де музулманъ (Турки) зробили маленьку революцію и убили англійского молодшого

консула разомъ зъ родиною, а помешкане спустошили.

Прусскій цѣсаръ Вильгельмъ терпитъ на манію великого и славного человека. Вонъ пробувавъ вже писати драмы, повѣсти и поезіи, бути акторомъ и маляромъ, великимъ вождемъ и реформаторомъ, а днесъ хоче бути архитекторомъ. Недорожуючи по веходѣ, вѣготовивъ плянъ двѣхъ для церкви при нѣмецкой амбасадѣ въ Ерусалимѣ, же своєю формою має звертати увагу цѣлого свѣта.

Испанія въ волнахъ хлопотахъ. Ще не зробила порядку зъ наслѣдками военными, а вже въ себе дома може сподѣвати ся неспокою, бо согнѣ тмелчѣвъ населеня терпитъ крайный голодъ, котрый ще възбѣлшитъ ся, коли вернутъ голіи и голодніи культурники зъ Кубы. Здае ся, що и борбы быковъ не трафлять теперь затуманити людеи.

Въ Италиі госнодарать теперь суды, котры вымѣрюють по италийски справедливѣсть на всѣхъ тѣхъ, що то тому пару мѣсяцѣвъ назадъ, домагали ся хлеба и зсѣбли въ повнѣчной Италиі революцію. Уже днесъ кара всѣхъ заужденыхъ, разомъ взята, выносятся болше якъ 3 тысячки гѣтъ. Народъ передъ голодомъ вѣткае въ чужину або за море. Примѣромъ млн. року прибуло до Америки 56.000 Италийцѣвъ.

Въ Болгаріи, Сербіи и Черногоріи дуже добру политику провадитъ россійскій рубель, подобно до того, яку своего часу зачали провадити мѣжь американскими Русинами цареславны агенты.

(Продовженіе на другой сторѣкѣ).

КОМЕДИЯ ПОМЫЛОКЪ.

Оповѣдане въ американского жата

Генрика Сѣнкевича.

(Дальше).

Вѣдъ того часу пѣвъ. Гансъ що ранку выѣто бѣло, чорну каву; вѣнъ не хотѣвъ власне у редактора куповати молока, а панна Нюмень за те двѣ порціи молока куповала. Надъ то носила она вѣдъ теперь розпуцене волосе, щобъ каждый переконавъ ся, що Гансъ ей оклеветавъ.

Противъ таковой бабской хитрости у Ганса не стало оружя, а за те панна чимъ разъ набирала болше водваги: каждого ранку выходила на дверѣ и спѣвала собѣ певна себе, все ту саму стару пѣсню: „Dutchman, Dutchman, Do-Dutchman, Do-Dutchman — man.“

„Щобъ то я їи теперь выстрѣхнувъ?“ — думавъ Гансъ. „Я маю затруту пшеницю на щуровъ, може бѣ я еф куры потрофѣвъ? Нѣ! Мене можуть змусити заплатити за куры. Але чекай, я вже знаю, що зрѣбити.“

На свое превелике здивоване побачила панна Нюмень, якъ Гансъ подъ вечеръ назносивъ множество сонѣчничковъ и поскладавъ подъ вѣдкомъ свои пивницѣ. „Цѣкава я, що зъ того буде“ — думала собѣ панна. Тымчасомъ стемнѣло ся. Панъ Гансъ поукладавъ сонѣчнички въ два ряды, такъ, що серединою лишилась вузкая дорожка до пивнѣчного вѣкна. Водтакъ прийвъ въ полотно завиненого страхопуда, обернувъ ся до панны Нюмень плечима, зднявъ полотно зѣ

страхопуда, покрывъ его листемъ сонѣчника, зближивъ ся вкѣнци до муру, на котромъ вѣнъ зѣ великою старанностью выписавъ якисъ таемничій буквы.

Панна Нюмень примирала зѣ цѣкавости. „Певно вѣнъ щось пише про мене“ — думала собѣ.

„Та добре! Найно всѣ позасыпляють, мушу я то побачити, хотъ бы мѣ мала вмерги.“

Гансъ, якъ скончивъ роботу, цѣповъ собѣ до горы и незадовго потѣмъ згасивъ свѣтло въ своей комнатѣ.

Въ той хвили накинула панна на себе свой шляфрокъ, вѣвхала босыми ногами въ пантофлѣ и шмягнула, якъ стрѣла черезъ уллицю. Зближивши ся до сонѣчничковъ, вступила она на дорожку, котра вела до вѣкна, зѣ намѣромъ, водчитати написъ на стѣнѣ. Наразъ водкочила она зѣ страшнымъ крикомъ назадъ, кругляса и шмоталася неначе въ борбѣ зѣ jakimъ невидимымъ ворогомъ, а вкѣнци почала голосно стогнучи кликати о помѣчь.

Заразъ водчпнилося на горѣ вѣкно.

„Що тамъ дѣе ся? — запытавъ Гансъ спокѣйнымъ тономъ. — Що тамъ стало ся?“

— Нужденный Дучмане! — кричала панна. — Ты мене замордовавъ! Завтра поѣдешъ на шибеницю! Помочи! Ратунку!

— Заразъ зѣйду я на долѣ — сказавъ Гансъ найспокойнѣйше въ свѣтѣ.

И дѣйсно, зъявивъ ся вѣнъ по хвили передъ дверми зѣ свѣчкою въ рудѣ. Вѣнъ приглядывъ ся панны Нюмень, котра стояла просто, якъ бы прикута до землѣ — водтакъ вложивъ руки въ кишени и выбухнувъ страшнымъ смѣхомъ.

— Що до лиха! Тажъ се панна Нюмень? Га! га! га! Добрый вечеръ, моя панночка! Га! га! га! Я настаивъ желѣзка, щобъ зловити лиса, а ту панна графила ся. По-що панна має заглядати до топ пивницѣ. Я-жъ умысно выписавъ осторогу на стѣнѣ, щобъ нѣкто необачно не зближавъ ся. Кричѣтъ мѣдно моя панно, най лишь люде зѣбгнутъ ся; всѣ повинній бачити, якъ вы вѣчною пороку заглядае до мой пивницѣ. О, мой Боже! Кричѣтъ лишь спокойно дальше, або водпочивайте собѣ ту до рана. Добра нѣчь, мой панно, добра нѣчь и веселой забавы! Часъ, сподѣюсь, не повиненъ вамъ бути надто довгимъ!

Положене п. Нюмень было справдѣ страшне. Що мала она почати? Кликати о помѣчь? Тогда зѣбгнутъ ся люде и она зблямована разъ на завсе. Не кликати? Цѣлу нѣчь водпочивати въ тыхъ желѣзкахъ, а рано слѣдующого дня бути позорищемъ для всѣхъ людей? Страшно! Та при томъ нога чѣмъ разъ болше болѣла. Голова почала крутити ся. Дома танцовалъ якокъ крученой. Мѣсяць принявъ неависену физиогномию Ганса и дражнивъ ей немилосердно. Она змѣлѣла. На каждый способъ бувъ се найлѣпшій выхѣдъ.

Гансъ завважавъ, що дѣвчина наразъ замовкла и радше почувъ, якъ побачивъ, якъ она гримнула подъ муръ. Ему стало наразъ дуже нѣяково. Почавъ вѣнъ на скорѣ розважати:

„Если она умре, „lupch“ вавтра рано певно мене не мине! До чорта зъ тымъ!“

П зѣ страху стало ему волосе дубомъ.

— Нѣ, такъ не може бути. Наразъ скочивъ

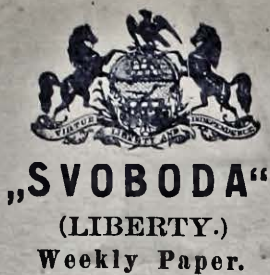
Гансъ, пошукавъ ключѣвъ, щобъ желѣзка водѣкнути и зѣйшовъ на долину. Зѣгнувъ ся и почавъ свое ратунковѣ дѣло. Въ той хвили выкотивъ ся мѣсяць зѣ поза хмаръ и киновъ широко, ясне свѣтло на нѣжну ногу, такъ, що она ясна въ мѣсячномъ свѣтѣ. Гансъ, мимо свои ненависти, не мѣгъ оперти ся цокусь, щобъ не праглянутись до вѣе тому невычайному зъявищу. Зѣ той до причины ратункѣ трохи припознивъ ся. Нарештѣ отворилъ желѣзка. А пожеже дѣвчина еще все не рухалася, вхопивъ Гансъ струнку стая въ свои рамена и понѣвъ зѣ великимъ послѣзмомъ до еф помешканя. По дорожѣ водчувавъ вѣнъ щось въ родѣ милосердія. А якъ Гансъ повернувъ опать домѣвъ, не мѣгъ бѣдачиско цѣлу нѣчь ока прижмурити.

Рано, слѣдующого дня не выйшла Miss Newman на порѣгъ свои гресернѣ, щобъ заспѣвати: „Dutchman, Dutchman, Do-Dutchman,“ або она встыдала ся, або покрѣйому приготавляла нѣмстѣ.

Вскорѣ показало ся, що на послѣднѣе записало ся.

Таки того самого вечера вызвавъ редакторъ вѣдъ „Saturday Weekly Review“ Ганса на кулаки и подмалковавъ ему на синь одно око. Ганса порвала злѣсть и вѣнъ почастовавъ своего противника такимъ, незлѣчямыми боксами, же сей, якъ довгий унавъ на землю и зѣ цѣломъ сили кричавъ: „Enough! Enough!“

То чуте милосердія, якого дознавъ Гансъ послѣдней нѣчи, щезло зовѣмъ по поединку зѣ редакторомъ. Розумѣе ся само собою, що вѣсти про нѣчну пригледу, розширились по цѣломъ

The only Russian political newspaper published in this country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the 'SVOBODA' Publishing Co.

All communications should be addressed to: 'Svoboda' Mt. CARMEL, PA. P. O. Box 13.

Предплата річна ..... 2.00 До старого краю..... 3.00

Всі дописи в гроші просимь высылати під адресу:

To 'SVOBODA' P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

Наша газета виходить щотижня в четвергь.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

В редакції 'Свободи' можна достати слѣдуючі книжки:

Канадійска Русь Написавъ Н. Дмитровь Ціна 10 цѣт.

Якъ чортъ заслуживъ кусника хлѣба. Ціна 10 цѣт.

Образки зъ Америки. Написавъ Буако. Ціна 10 цѣт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русиновъ Ч. I. Написавъ М. Пашакичъ. Ціна 15 цѣт.

ЧИТАЙТЕ 'СВОБОДУ'.

(Продовжане зъ сторони першої)

Австрія вела владу ся того року своїми нарадами, вѣчами и конвенціями. Старый цѣсаръ зъ своїми угорскими и австрійскими міністрами радивъ надъ тымъ, якій колы лѣшний, желѣзний чи дубовий, чорній чи червоный, щоби підтримати розпадаючу ся Австрію, бо чорно-жовтій вже підгнили. Президентъ міністрѣвъ гр. Туна радивъ, що може обійти ся безъ парламента, але що се булобъ нарушеннямъ конституції и не добромъ пахне, то раду державну мають зновъ скликати на 26. вересня, щоби ще и она трохи порадила и поторгала себе за волосе. Крімъ того вѣдбули свои конгреси (конвенції): делегаты друкарѣвъ и вѣдливачѣ черенковъ в Грацу, робѣтниківъ в металевыхъ фабрикахъ, робѣтниківъ горничихъ и приватныхъ офіціалістѣвъ в Вѣднѣ, вѣче католикѣвъ в Чехахъ, а теперъ вѣдбувають конгресъ робѣтники хемічної индустрии. Всѣ делегаты робѣтниківъ домагаты ся взблещеня плати, скороченя дня робучого и большихъ правъ для своего стану.

Россия благоденствуе вѣдъ Вислы ажъ по Камчатку. Религіи секты множать ся, бо вже е больше якъ 50; гнетъ политичный не зменшиавъ ся; политично небеспечныхъ безъ суда гонять на Сибири, по давному, голять головы, накладыють кайданы, а дротяна нагайка додае духа; народъ терпить голодь, а державецъ божой власти в Россіи, царь-батюшка выдавъ 50 миліонѣвъ рублѣвъ на шифы, а теперъ тому пару тыжднівъ выславъ до всѣхъ державъ ноту, т. е. таке письмо, в котромъ радить, щоби на свѣтъ запанувавъ безоружный спокій. Оно дуже красна рѣчь безоружный спокій, однакъ коли се говорить блаженный помазанникъ божой власти в Россіи и найбільшій представитель гнету и безправія на цѣломъ свѣтъ, то приходится смѣяти ся. Не забувайте, читателѣ, що жадній полекшѣ або реформы, пожиточній для людскости нѣколи не вышли зъ горы, але зъ долины, вѣдъ самого люду. — А по друге, мы знаемо, кѣлько то

коштуе европейскій державъ той спокій, підтримуваний оружіемъ и войсками, на котрыхъ выдатки поихали державы в довги и економічну неволю. А коли мимо того говорить такъ російскій самовладець-гнобитель, то значить, що вѣнъ хоче той гнетъ и неволю дальше затримати. Вь такому разѣ може сподѣвати ся той самои долѣ, що споткала его любого дѣдуна и многихъ помѣчникѣвъ царской власти.

Американску Русь дойшли найновѣйши вѣсти, що редакторъ 'Р. А. Вѣстника' має стати почетнымъ памбеляномъ римской церкви за положеній заслуги коло гр. кат. церкви и обряду в Америцѣ; за вынайдене новои мовы має отримати вѣдъ японского короля ордеръ 'короны чорного осла', а австрійскій цѣсаръ має его покликати на головное шефа рахункого департаменту министерства скарбу.

Бувшій гр. кат. священникъ, выхованецъ Риму, а тепершній православный ерей Грушка має бути именованый головнымъ миссіонаромъ в Россіи для наведенія штундистѣвъ, духоборцѣвъ, скопцѣвъ и всѣхъ другихъ сектъ на единоспательне цареславіе. Отримавши те становиско, буде ему вольно вѣзти тамъ свою жѣнку, що теперъ перебуває в Галичанѣ; а если бы она не хотѣла пойти, то отримае законный розвѣдъ и позволене одружити ся зъ тою, що теперъ має свой дѣмъ и трафіку в Неварку, а зъ котроу вѣнъ дѣлвѣ судьбу в 'Ивановой хатѣ'.

Блаженный-же Владимиръ, діаконъ православнои мисіи в Сеатлѣ в Канадѣ, має бути вѣдъ разу именованый епископомъ и покликаний до св. Синоду, звѣдки опѣсля має скоро пойти на пенсію и ще за житя має бути именованый святымъ російской церкви.

Колі то всео стане ся, я не залишу подати читателямъ житєписи зъ портретами тыхъ заслуженыхъ людей для амер. Руси.

Новый репортеръ 'Свободы'.

Гигіена або наука о здороллю.

Подаетъ Д-ръ С. ВЛОМБЕРГЪ.

(Конецъ).

Пожива и еѣ значѣне для организма.

Якъ важною еѣсть мѣшана пожива, то еѣсть пожива, складаюча ся зъ розличныхъ рѣчей до ѣдженя, вкажемо читателямъ на слѣдуючій примѣрь:

Еѣсть звѣстна секта людей, такъ званыхъ вегетаріанѣвъ, котрі мають вѣдъразу до мяса лишь дятлово, що те мясо походить вѣдъ живыхъ звѣратъ, котрыхъ убивае ся выключно для поживы людей. И ось зъ великодушности и милосердія до тыхъ животныхъ, они самі не ѣдятъ мяса и проповѣдують, щоби всѣ люде не ѣли мяса, доказуючи своимъ примѣромъ, що и безъ мяса человекъ може жити и бути здоровымъ, а навѣтъ вѣратъ сильно, будь то бы человекъ не уживаючій мяса, а кормивъ ся выключно молокомъ, хлѣбомъ, бульбамы и яринами, може жити довшѣ. Однакъ вь дѣйности показуеѣ, що ти вегетаріане стають скоро малокровными, безъ енергій, слабовитыми и передчасно старѣють ся. Се доказуе, що мясна пожива конечна, та что сама природа назначила еи человекъ. Що до товщѣвъ, якъ сала, масла и т. д., то ихъ належить принимати якъ можна менше, бо они лихо переварюють ся, однакъ невелика ихъ скѣлькѣсть пожиточна, бо они йдуть на пожитокъ человекъ и служатъ для поддержанія его силъ и енергій подчасъ розличныхъ недугѣвъ и голода. Дѣло вь томъ, що товщѣ, входячи вь организмъ человекъ, завдяки кислородови, котрый мы вдыхаемо зъ воздухомъ и котрый входить черезъ легки вь кровь, а нею розкочидь ся по цѣломъ тѣлѣ, дасть организмови необходиму енергію и теплоту, безъ котрыхъ нѣ оденъ хемічний процесъ еѣ вѣдбувъ бы ся вь нѣмъ и человекъ скоро умрѣ бы вѣдъ обезсилена. Ось чому недужий зъ лихимъ травленемъ поживы, котрій не вь силѣ принимати еи вь достаточной скѣлькѣсти для поддержанія организма, жиють на рахунокъ ихъ запасного товщу. и якъ лишь

послѣдній вменяе ся, они чимъ разъ больше худнуть, еѣтъ слабыми и вкѣнци умирають. Однакъ мати за богато того товщу, що звемо опаснымъ, тѣкожъ не добре, а навѣтъ небеспечно для здоровья. Дѣло вь томъ, що у тучного человекъ при переповненю товщомъ спеціальныхъ назначеныхъ для того мѣсцѣ, надвыжка его укладае ся вь чужихъ вь него мѣсцяхъ, якъ пр. вь важныхъ для житя органахъ: вь серцю, печѣнкахъ, легкыхъ и др. и стаеѣ такимъ тигаромъ для тыхъ органовѣвъ, що ихъ робота стаеѣ чимъ разъ труднѣйшоу и такій люде скоро умирають на недугѣ, звѣстный вь мѣдицѣнѣ подъ назвою 'заговощеня органовѣвъ'. Наконецъ хочу дати читателямъ таблицу, котра показуе, якои скѣлькѣсти каждой поживы треба принимати пересѣчному, дорослому человекъви щоденно, щоби можна поддержувати свое житѣ.

- Мяса . . . . . 1 фунтъ. Хлѣба . . . . . 1 1/4 ,, Товщу . . . . . 1/4 ,, Воды . . . . . 3 ,, Солей . . . . . 1/8 ,,

Розумѣеѣ, що сея скѣлькѣсть буде завѣсти вѣдъ вѣку, силѣ, росту и работы человекъ. И такъ: человекъ працюючій больше, потребуе большоу скѣлькѣсти поживы, чимъ человекъ що меньше працюе, бо каждая праця нищить певну часть енергій, котру дае человекъви пожива.

Еще кѣлько слѣвъ о травленю поживы. Якъ я вже про те казавъ, то травлене полагае на томъ, що якъ лишь пожива достанеѣ до желудка и кишокъ, починаеѣ хемічний процесъ приготавленя конечныхъ для поживы организмъ ингриденцій и приведеня поживы вь такий плинный станъ, щоби она могла всапати вь кровь и лимфу, котрій омывають подобно морю цѣле наше тѣло, а зъ того моря всѣ складовы части организмъ получаютъ свою поживу, причѣмъ непожиточне для организмъ не лишаеѣ вь нѣмъ, а выдаеѣе ся вь видѣ кала, мочи. И ось, одной звѣстной рѣчь легше стравный, т. е. потребують ихъ вь станѣ легкого всяканя вь кровь и лимфу, противно другій труднѣйше, а

наслѣдкомъ того обяжають сильно жолудокъ. Слѣдуюча таблица наглядно доказуе кѣлько часу потреба жолудкови до травленя якои поживы.

- Родъ поживы. — Часъ на травлене. Молоко — 2 години. Печеня волова — 2 1/2 ,, ,, телча — 2 1/4 ,, ,, бараняча — 3 1/4 ,, Варена курка — 2 ,, Печеня курка — 2 1/2 ,, Гуска — 3 ,, Яйця на мягко — 2 1/2 ,, ,, твердо — 3 ,, Бульбы печеній — 2 1/2 ,, ,, вареній — 3 1/2 ,, Свиинна вар. — 4 1/2 ,, ,, печ. — 5 1/2 ,, Горохъ — 6 ,, Сыръ — 4 1/2 ,, Ярины вѣдъ 3 до 4 ,,

Розумѣеѣ, що годѣ менѣ ту помѣшати списъ усѣхъ потравъ, я лишь навѣвъ важнѣйшій зъ нихъ. Однакъ надѣюся, що зъ даноу таблицѣ, читателѣ будутъ мати понятѣ, яка пожива больше стравна, а затѣмъ здорова, а яка менше стравна.

НОВИНКИ.

— Повѣдомляемо ч. предплатниківъ 'Свободы', що нашимъ коллекторомъ еѣтъ теперь п. Василь Фекула. Обѣзджати вѣнъ буде майже всѣ рускій колоніи и буде залагоджувати вь нашомъ имени всѣ справы якъ: коллектоване за 'Свободу' або вь вписуване новыхъ предплатниківъ. продавати буде книжочки, а если-бъ яке братство або и поодинокій люде схотѣли дати до нашой друкарнѣ яку роботу, то и те вѣнъ залагодитъ. Що п. Василь Фекула еѣтъ дѣйственнымъ нашимъ повномочникомъ вь бизнесовыхъ справахъ, буде вѣнъ мати письмо вѣдъ редакціи зъ подписомъ редактора. Лишь згаданому коллекторови або впросто до редакціи засылати можете грошѣ за 'Свободу' — больше нѣкому. Редакція.

— Чи знаете, що слѣдуюча конвенція 'Руско-Народного Союза' буде на томъ плейзѣ, где буде найбільше членѣвъ? Чи хочете, щоби у васъ була конвенція? Если такъ, то запытайте ся до 'Свободы'.

Американскій желѣзній продукты, а доля робѣтниківѣвъ.

То, що недавно ще уважано за неможливе — нынѣ стало фактомъ. Американскій желѣзній выробы выперли желѣзній выробы англійскій изъ свѣтового рынку. Недавно уважало ся со за неможливе зѣ взгляду на 'высокость платѣвъ робѣтниківѣвъ' вь Спол. Державахъ. Если-жъ нынѣ уже желѣзній американскій продукты выдержали конкуренцію — то походить зъ той причины, що чимъ разъ звѣжали и знижаютъ платню робѣтникамъ по желѣзныхъ фабрикахъ. Если-жъ англійскій капиталисты знайдуть возможность и дадутъ свои выробы по низкихъ цѣнахъ, якъ американскій и будутъ старати ся выперти амер. желѣзо зѣ свѣтового рынку — доля робѣтниківѣ амер. занятыхъ при желѣзныхъ фабрикахъ, буде незавидна, понеже капиталисты ужіють всѣхъ возможныхъ способѣвъ, щоби удержати ся на занятѣмъ разѣ становаску. Платня робѣтниківѣ буде чимъ разъ низша, а годинъ працѣ не зменшатъ, бо схотятъ за таню платню якъ найбільше говарѣвъ выробити. Се найбільше дотычить нашихъ робѣтниківѣ вь Питсбургу — отже най они мѣркують, що пмѣ робити, якъ почнутъ паны незадсвогъ знижати платню.

Руека пѣсня на Угорщинѣ.

Руске спѣвацке товариство 'Боянѣ' у Львовѣ вь Галичанѣ, выбраѣло сего лѣта на Угорщину и дало тамъ кѣлько концертѣвъ. Мадярскій часописъ хвалить дуже милозвучну руску пѣсню, а одушевленю угорскихъ Русинѣвъ не было кѣнца. Розумѣеѣ, що сея прогулка рускихъ спѣвакѣвъ на Угорщину не лишитъ ся безъ наслѣдку вь розбудженю національныхъ чувствѣ у тамошнихъ Русинѣвъ. Все теперъ повстануть тамъ кружки интеллигентныхъ людей, котрій стрепенувшиє зъ загального ступѣня, прийшли до того пересѣдченя, що анѣ мадьяризацію, анѣ мертвую церковщиною не поднеси руского народу. Кружки ти понавязували дружны зносены зъ молодыми галичскими Русинами и лучность одного народу, а такъ собѣ чужого, стане вѣдъ теперъ тѣснѣйша.

мѣстѣ. Жартовали собѣ людиска, а другій зновъ дивились на ту пригоду зовѣсмъ серіозно. Партия противна Гансови була до живого обурена. И Гансь дуже сумовавъ, бо сподѣвавъ ся, що привгтовляеѣсь противъ него страшна помѣта.

Не довго прийшло ся чекати Гансови на помѣсту, котрой вѣнъ такъ дуже боявъ ся.

Треба напередъ пояснити, що властитель гросернѣ выкли передъ своими дверми налѣпльовати оголошеня. Тотій оголошеня носять надписъ: 'Notice.'

Вь одномъ часѣ поры року еѣтъ лѣдъ однимъ зъ головнѣйшихъ артикулѣвъ гросерника, бо салюниста вь великой скѣлькѣсти лѣдъ закупують — понеже Американецъ не пе вь лѣтѣ, вь той благословенной порѣ року, коли наша исторя дѣе ся, анѣ виски, анѣ пиво, анѣ вѣчого иншого безъ лѣду. Гансь спровадивъ собѣ желѣзницею велику силу лѣду, понеже бувъ великій попытъ на лѣдъ. Якъ только лѣдъ надѣйшовъ, якъ только спаковавъ его Гансь до пивницѣ, такъ черезъ одну нѣчь, якъ бы ударомъ сокиры вѣдѣтъ хто всѣхъ его костюмерѣвъ тыхъ, котрі заедно у него лѣдъ куповали. Тай на слѣдуючій день нѣкто не прийшовъ, нѣкто не показовавъ ся и опѣсла день и т. д. Лѣдъ почавъ вь пивници скучати и не знавъ лѣтшой работы якъ поводи топнѣти. То була страта на якыхъ кѣлько сотокъ долларѣвъ. Гансь бувъ вь роздуцѣ ще и зъ той причины, понеже всѣ его костюмеры заходили до паны Нюменъ и тамъ спокійно собѣ куповали лѣдъ и що имъ было потреба та навѣтъ найприхильнѣйшій его сторонники и всѣ салюнисты зъ котрыми живъ Гансь вь найлѣтшій годѣ.

Гансь заходить вь голову. Чому? длячого? якъ

то? Безчисленный пытаня лѣзли ему вь голову. Та на всій способъ мусить разъ стати ясно.

Власне переходивъ коло Гансови гросернѣ салюниста Mr. Peters и змѣривъ до ворожой гросернѣ.

— Halloo, Mr. Peters! — закликавъ Гансь зъ англійска.

— Що еѣсть?

— Скажи пріятели, чому властиво не купуеѣшь у мене лѣду?

Салюниста поглянувъ на него вдивованный.

— Але-жъ ты не спроваждаеѣшь лѣду!

— То забавне! Вѣдъ кола-жъ то я не спроваждаю лѣду?

— Та чи я знаю?

— Але-жъ я маю лѣдъ.

— Ты маеѣшь лѣдъ? А що-жъ то значить?

— запытавъ салюниста и вказавъ пальцемъ на оголошене на дверехъ.

Гансь поглянувъ вь сторону, куды повандровавъ палець и наразъ почервонѣвъ, вѣдѣтъкъ посинѣвъ, вѣдѣтъкъ сталь зеленымъ зъ досады. На его оголошеню хтось вышкробавъ зѣ слова 'Notice' букву 't', такъ что зѣ одного слова 'Notice' зробило ся два 'No ice', що значить: 'нема лѣду.'

— Доннерветтеръ! — Заверещавъ Гансь и пуствѣ ся, трысаючы зѣ злости, до стору паны Нюменъ.

— То гидота, злодѣйство, подлота, бещель — вь половинѣ того слова застрягъ ему языкъ. Якъ Гансь опять позбираѣъ ся, продолжавъ дальше вже троха зниженымъ голосомъ: — Якъ могла панна вѣдважитиє, менѣ одну букву зъ середины вышкробати?

— Що я вамъ зъ середины вышкробала? — запытала закикучис панна Нюменъ.

— Я кажу букву 't', то я кажу! Букву 't' менѣ панна вышкробала. Але Goddam и ще оденъ чортъ, не заразъ и звѣдси выйду! Панна мусить менѣ за 't' и за лѣдъ заплатити! Goddam, Goddam! И стративши зовѣсмъ свою звычайну зимну кровъ, проклинавъ Гансь и верещавъ, мовъ божевѣльный.

Панна Нюменъ придивлялась якійсь часъ той незвычайной сценѣ. Вкѣнци рѣшила она за вѣдповѣдне розпочати крикъ и гвалтъ о помѣчь. Люде зъ улицѣ позѣбгали ся.

— Помочи! ратунку! верещала панна Нюменъ. — Дучманъ збожевѣлъ — вѣнъ каже — що я ему щось зъ середины вышкробала. Я ему нѣчого не шкробала. О, Боже, я ему очи выдрапала-бъ, якъ бы я только могла, але больше нѣчого. Я бѣдна безпомѣчна женщина! Вѣнъ мене забѣ! Вѣнъ мене замордуе!

Щобъ току своею промовою зробити больше вражѣне на публицѣ, вытягнула она свою хустку вѣдъ носа и втирала потѣкъ слѣзъ изъ заплаканныхъ очей.

Люде не знали зовѣсмъ, о що властиво розходиться ся. Они бачили лише, що ту еѣтъ мужина и женщина, котра слезы проливае. А понеже вь благословенной Америцѣ женщина вь слезахъ все має право, тожъ не розпытовалиє они довго, але вхопили всебѣггорожанина Ганса за конырѣ и попровадили его при рѣжыхъ штахундахъ до дверей. Вѣнъ хотѣвъ боронитиє, але дарма. Якъ бы выстрѣливъ зъ пістолета вылетѣвъ вѣнъ зъ гросернѣ паны Нюменъ впросто черезъ улицу до своего вѣдчиногого стору.

Гансь не довго чекавъ зъ вѣдповѣдею. Минувъ тыждень вѣдъ той подѣѣ, якъ одного поранку пробудилось Struck Oil City и при великой сензациѣ побачило новый шильдъ надъ Гансовою гросернею.

Шильдъ бувъ нахляпанный рѣзнобарвными красыми фарбами, а особа на нѣмъ здряджала вправну руку артисты-маляра. На шильдѣ можъ было побачити малпу, зѣ букетомъ рожъ на шѣѣ, дамска одежа окрывала еи стать, носила бѣлу перепаску на бедрахъ, однимъ словомъ, каждый можъ познати костюмъ паны Нюменъ. Подъ шильдомъ можъ было вычитати повными буквами слѣдуючу надпись: 'Гросерня подѣ малпою.'

Цѣле Struck Oil товпило ся подѣ дверми гросернѣ, щоби лишь малюнокъ подивляти. Присутній мужчины смѣялись басовымъ хоромъ, а дамы секундували имъ своимъ звучнымъ соупномъ. Панна Нюменъ зваблена смѣхомъ, зблжилась до дверей. Она приступила ближе, кинула окомъ до горы и зблѣдала, але только малу хвилю. Вь той хвилѣ запановала она опять надъ своимъ взорущемъ и вѣдзвалася поднесенемъ голосомъ до зѣбраноу цѣкавоу публики:

— Гросерня подѣ малпою. Такъ се зовѣсмъ природно, бо-жъ панъ Гансь Капе на горѣ мешкае.

И она закончила свои слова смѣхомъ, котрый вправдѣ троха вымущено звучавъ, але онакъ доситѣ довго тревавъ. Потѣмъ зникла она, ступаючи зъ вѣльна зѣ видовиска.

(Дальше буде.)

Подяка.

Водозва наша до Русинівъ въ Америцѣ, о складку на руску Бурсу въ Новомъ Сончи, не позбостала безъ наслідку, бо на днѣхъ получивъ ч. Ив. Глова \$11.00, зобраныхъ въ руской колоніи Ансоп-и, Сопп.

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes Диматро Ванько \$1.00, Алексій Горбаль 1.00, О. А. Бончевскій 1.00, Петро Карпакъ 1.00, Мих. Демьянович 50, Вас. Роздвильскій 50, Андр. Подбережнякъ 50, Данько Перуць 50, Кирилъ Горбаль 50, Кузм. Феленчакъ 50, Гавр. Дзядикъ 50, Сем. Корънь 25, Яковъ Дутканичъ 25, Ник. Феленчакъ 25, Асаф. Лизакъ 25, Куз. Дутканичъ 25, Осифъ Лукачовскій 25, Ст. Кузакъ 25, Ив. Фемъ 25, Теод. Цѣркоть 25, Мих. Фурданъ 25, Гр. Журавъ 35, Ив. Коваль 50, Іоакимъ Цѣркоть 25. Total \$11.10.

Честь и слава вамъ патриоты Ансоніскій! Вы першй поспѣшили зъ жертвами на нашъ водклик, а за вашъ даръ, складаемо вамъ въ имени нашої бѣдноты учачои се молодежи лемкобскои щиро руске „Богъ заплатитъ!“

Who next?! Всякій складки прошу прислати на адресу:

Mr. John Glowa, EXCELSIOR, PA. За комитетъ О. Пв. Колстанковичъ.

Вкрали костелъ.

Въ Buffalo, N. Y. вкрали польскій костелъ въ бѣлый день, не злодѣй, але такіи самий найпобожнѣйшій христіане. А було то такъ: Лодъ незалежного костела „Бискупна“ Камѣнскаго водлучила се спора кунка людей и поставили собѣ доить великій костелъ, 40 стѣпъ широкій, 80 довгий и 14 высокій. Вороги тои святинѣ божи, побѣдуреній, бискупомъ Камѣнскимъ, повывивали вѣки церкв, поруйновали сходы и били ся щодня коло церкви, якъ завзятіи во роги.

Дня 1. вересня вирушила велика сила душъ зъ парохіи Камѣнскаго и кинули ся пробоемъ на костелъ. Влизько 100 особъ зъ сокирами и желѣзными друками почали костелъ руйновати. Поводомлюваній дошка и бальки таскали польскій бабы до дому на паливо.

Нѣмъ патруль поліційна надійшла, не зостало зъ церкви, лишъ кѣлька бальковъ. Польскій бабы зъ улаиць Собескаго и Плейтеръ мають теперь на цѣлу зиму чимъ палати. — Досталось и полісменамъ и бабамъ. Бойка на улици була завзята. Арештовано 21 бабъ и на другій день судія Кингъ мавъ пріятне занятє. Пискаті бабы укараніи по \$10, по \$5. — судія доставъ повну пачку красныхъ словъ, а по костелъ вѣчная память!..

Въ Америцѣ, якъ въ Галичинѣ.

Въ мѣстѣ Пана Илл. тревавъ довшій часъ стрѣйкъ работниківъ. Щобъ запровадити „ладъ и порядокъ“ заряджено военный станъ, спроваждено войско и почалась арештовани и стрѣляни работниківъ. Прецѣ Галичина ще не послѣдній край на свѣтѣ!

Убийство австрійскаго цѣсаревя.

Австрійскому цѣсареви Францъ Йсифови немילו доводити ся сѣрчати пятьдесятлѣтній ювилей свого пановани. Въ державѣ розкладъ и незгода народностей, а на родину его спадають одніи нещастія за другими. Тыми днями якійсь Італіанецъ замордувавъ его жѣнку Елисавету въ Женевѣ. Цѣсарева Елисавета мало коли пересиджувала въ краю, а все лишъ подорожувала, політику такоже не занималась, тожъ цѣкаве зъ якій причини пробивъ ея шплетомъ фанатичній Італіанецъ якъ разъ тогдѣ, коли она хотѣла водѣздати въ дальпу подорожъ и була безъ жадеои сторожи.

Недало ся!

Россійскій газеты мовчать якъ заклятіи про атентатъ на царску пару, якій мали упряновати нигілісты въ Москвѣ сри конціи мнуншого мѣсяця. Зъ Лондону доносятъ слѣдующе: Якъ царъ зъ царценою мавъ приѣхати до Москвы, упряновали нигілісты слѣдующій атентантъ. На дорогѣ, куды мавъ переѣздити царъ наповнено оденъ дѣмъ газомъ и нигілісты Коляновъ мавъ въ той хвилі запалити газъ, коли царска пара буде коло того дому переѣзджати. Зворушений Коляновъ запаливъ газъ о 2 минуты скорше и вмѣсто царскаго пары згинуло двѣ особы войсковыхъ и щоє 30 особъ тяжко покальчено. Розумѣе ся, що и Коляновъ погавъ. Численній арештовани заряджено.

Жертвы войны.

Урядове справоздане подає число 2000 упавшихъ жовнѣровъ на войнѣ, кромѣ тыхъ, що погнули въ наслѣдокъ фебры и голоду. — Жовнѣры, котрі навѣтъ не бачили нѣ Кубы, нѣ Порто Рико, нѣ Филиппинѣвъ, але стесали залогоу въ Virginia и чекали, коли ихъ поклячугъ нюхати порохъ, гинули зъ голоду, понеже старшій пхали въ свои кишентъ грошѣ, призначеній на ихъ прожитокъ.

Поступовій листоношѣ.

Въ Toledo, O. водбулась 8 с. м. конвенція листоношѣвъ, на котрой ухвалено слѣдующій важній постановы; Листоношѣ домагоуть ся, щобъ заведено 8 годинный часъ працѣ, дальше удержавнене телеграфѣвъ, телефонѣвъ, колеи, фабрикъ газовыхъ, электричныхъ и газовыхъ.

Labor Day.

По цѣлой Америцѣ обходжено сей день зъ великою торжественностью, а работники, котрі ще недавно служили папамъ за декорацию при парадахъ, выступили теперь всюдѣ самостоятно и уряджовали для себе пікніки, держали агітаційній бесѣды и т. д. Ще богато треба працѣ, щобъ побудити амер. работника до думаниа, але вже теперь видно великій поступъ. А Русины що?

Вуйко водѣ штата оженивъ ся.

Недавно оженивъ ся въ Нью Йорку Хинчикъ зъ нѣмецкою 19-лѣтною дѣвичиноу. Церемонія вѣчаня водбулась посля хинскаго обряду въ ихъ божици.

— Мавъ дѣти? Чому жъ не запишете ихъ до „Союза?“ Коштує лишъ 25 центѣвъ на мѣсяцъ, а дѣти умирають дуже часто, частѣйше якъ старшій.

Несогбша реклама.

Нашому о. духовному въ Юнкерсѣ такъ полюбилась наша „Свобода“, що навѣтъ въ церкви при престолѣ выхаживать имъ зъ рукъ, а мнѣ недѣлѣ говорили проповѣдь изъ ней, а що больше складають кожде число и держать такъ якъ „ока въ голловѣ“. Видно отже зъ того, що наша „Свобода“, проти котрой такъ выступали „панове превелебній“ до недавна, днесъ заступає имъ мѣсце евангелія въ церкви. — Пишѣтъ частѣйше такій кавалки въ Редакторъ, бо они нашому о. духов. страхъ смакують.

„Socialists.“

Солово коштують нашѣ Галичане и Буковинцѣ канадскіе правительство.

Канадскій газеты нарочили страшного крику изъ за того, що правительство мусѣло заплатити ажъ 9 тысячъ долларѣвъ за карантану нашихъ людей въ Halifax и въ Winipeg.

ТРАМПЫ ВЪ УНИФОРМАХЪ.

Рѣжного рода волоцюги десь повывивали войсковій униформы и волочатъ ся по салонахъ въ Нью Йорку, удаючи жовнѣровъ. А треба знати, що жовнѣры по Нью Йорку достають майже по всѣхъ салонахъ „free beer and whisky.“

Славный польскій писатель Г. Сѣнкевичъ, мае приѣхати зъ дочкою на другій мѣсяцъ до Америки. Въ Нью Йорку готовлять ему величаве принате. Сѣнкевичъ мае въ планѣ написати повѣсть на тлѣ америк. пишианскои войны.

Вѣсти церковній.

Въ Minersville, Pa. замкнутъ вѣрители церкви, бо люде не въ силѣ сплачовати процентѣвъ водѣ довгу, за тягненого на будову церкви. Така сама доля чекає церкви въ St. Clair и Lansford, Pa. Не винній ту только самий люде, але въ головной части папы превелебній, котрі для своего бизнесу по розныхъ печажъ будовали церкви, щобъ другимъ бизнесѣ псувати.

С М Ъ Ш Н Ь.

МАЛО ВЪСТ.

— Ты, бѣсового сына дочко, по десяты разѣвъ на день ѣси! И хлѣба тобѣ не наастарчишь! — Дежъ тамъ по десяты разѣвъ! Усього три разы. — А злѣицъ, сяка-така! — Снѣдала-обѣдала — разъ ѣла; полудувала-подвечѣркувала — два ѣла; вечеряла-повечѣркувала — три ѣла. Отъ и все.

ГЛУХІЙ.

— Здравѣ Тарасе! — Хлѣвъ плету. — Боже поможи! — На свинѣ. — Але-жъ ты дурень! — Спасибѣгъ.

ВЕЧЕРЯ.

— Вставайте, тату, вечеряти! — А хлѣвъ же е? — Нѣ, нема. — Вечеряти-жъ, дѣточки — я розѣсавсь.

КОВБАСА.

Казавъ оденъ чоловікъ: — Що якъ бы ковбасѣ та крыла!.. красноп-бѣ птицѣ не було!..

Стежечка ве ся...

Стежечка ве ся въ гору, До чорного до бору, А въ борѣ е шиннокъ, А въ шинку рудый жидокъ. Рудый жидокъ пиво точить Запрошує кого зочити — А я шиннокъ омпнаю, Бо... грошей вже не маю.

Плыве вода..

Плыве вода за водою, Плыве, плыве уплыває — Покохавъ ся я зъ вдодою И вдова мене кохає.

Подѣ вѣконцемъ у вдовицѣ, Стою-нуджу до зѣрницѣ — Дивлюсь якъ бѣленькій зубы Вкладає въ рожевіи губы...

Запрошене.

Дня 6. октября с. р. водбудеся великій рускій балъ въ школьной гали, 200 Warren Str., Jersey City, N. J. Балъ той устроює дѣв. братство св. Ольги на дохѣ руской школы въ Jersey City, N. J. Проте запрошуємо всѣ сестры зъ Jersey City, N. J. New York, Brooklyn и Bloomfield, N. J. Просимо, щобы всѣ точно прывбули. Такожъ дѣв. брат. св. Елены въ Yonkers и хв. читальню им. М. Шашкевича, якъ и всѣхъ другихъ братѣвъ и сестры такъ мѣсцевыхъ якъ и замѣсцевыхъ просимо о якъ найчисленнѣйшу участь.

Гол. комитетъ.

Потрѣбна до службы руска дѣвичина або жена. Мусить умѣти добре варити, прати и прасувати (бігльовати). Зголошувати ся треба, за поданемъ жаданои заплаты, до редакцій „Свободы“ — Mt. Carmel, Pa., P. O. Box 13.

Въ редакцій „Свободы“...

можуть достати Всч. 00. Духовній по 1 цнт. за егземпляръ: 1) Extractus matriculae copulatorum, 2) Extractus matriculae baptisatorum, 3) Extractus matriculae defunctorum.

Lehigh Valley R.R.

In Effect May 15, 1898.

Пасажерскіи трени въ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes-Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:23 и 9:40 до полудниа; а 12:28 и 4:38 по полудниа.

До Philadelphia и New York о год. 7:18 до полудниа и 12:28, 4:38 по полуд. до Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стаций въ околиныхъ вуглевыхъ о год. 7:18, 9:40 до полуд. и 12:28, 4:38 по полудниа.

До Shamokin о год. 7:30, 11:32 до полуд. а 2:20, 6:44 и 9:55 по полудниа.

Експресовіи трени до Philadelphia и New York о год. 7:18 до полудниа; 12:28 и 4:38 по полудниа.

Трени до Mt. Carmel.

Въ New York о год. 8:20 до полудниа и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудниа.

Въ Philadelphia и о г. 4:10, 9:00 до полуд. и 4:30 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:10 по полуд.

Въ Pottsville о год. 9:15 до полуд., 12:35, 5:05 и 8:10 по полуд. Въ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудниа, 2:58 и 5:35 по полуд. Въ недѣлю о год. 2:58 по полуд.

Недѣльныи трени до: Philadelphia и New York о год. 9:00 до полудниа; 12:28 и 4:38 по полуд. Въ Shamokin о год. 10:21 до полуд. и 7:58 по полуд.

CHAS. S. LEE, Gen'l Pass. Agent, R. H. WILBUR, General Supt.

УВАГА!

Хто хоче ѣхати на Весты, найкупити собѣ тикетъ на лигабску желѣзницю, бо найтульшия и найвыгоднѣйша. По близнии информации удавайте ся до: J. BEN. GOULD, Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave.

Scranton, Pa.

Хочешъ мати красную фотографію, вѣрний портретъ, зайдіи до того фотографера. Неправда зъ слобѣ выйдіи зъ жѣнкою до него, дай ся зняти, а будешь мавъ на цѣлѣ жите намуку. Мавъшъ ладну дѣтину дай фотографію у него, а будешь мати красній образъ. Сетъ у Васъ братство, най зайдіи до того фотографера, а выйдіи Вамъ зробити фотографію и портретъ, аки хочете. — У него рѣжнородной фотографіи и портрети можна замовити и то по дуже умѣркованои цѣнѣ. — За роботу гварантує.

ДО КАНАДЫ! Хлопцѣ нашѣ зъ Пеннсилвеніи, а и жонатіи ляде, котрі бы хотѣли заробити грошѣ и освѣсти на фармахъ, най не забавляють ся, але всеичасъ въ дорогу! Ще есть часъ хату поставити и сѣна накосити, а въ зимѣ можна пойти на роботу, або до колеѣ, або до фермера! Нашъ чоловікъ зѣ Спол. Державъ всюдѣ въ Канадѣ роботу достає! Всѣ люде, що пойдѣли зъ Пеннсилвеніи дуже задоволені! Подайте свои имена, роки, имена жѣнокъ, дѣтей и ихъ роки, а достаєте водѣ мене зниженній тикетъ зъ Buffalo до Winipeg за \$17.55. Пишѣтъ на адресу: Rev. N. Dmytrow 35 Johnson Str. BUFFALO, N. Y.

Dr. S. Blumberg, 1707 Carson str. PITTSBURG, PA. Кождый то знає, що въ Америцѣ шукають за такими докторомъ, котрый почкнчивъ свои науки въ старѣмъ краю. Д-ръ Блумбергъ вывчивъ ся за лѣкаря на университетѣ въ Варшавѣ, а зложивши испыты державный въ Филадельфій о сѣвъ въ Питсбургѣ. Дуже добрый докторъ. Розмовити ся можна по руски, англійски, нѣмецки и польски. — Якъ хорый зайдіи до него, заразъ выздоровѣе!

НОВЫЙ РУССКИЙ ГОТЕЛЬНИКЪ Стефанъ Кузьмичъ на розѣ коло церкви въ ОЛИФАНТЪ, ПА. Запрашає до себе Русинѣвъ-краинѣвъ на свѣже пиво, добру виску и смачній цѣгары. Хочешъ выпити доброго трунку, выпити собѣ въ пугль-тебѣлѣ и жесло набавити ся — иди до Стефана. А що найбавѣе, у него шешныи лѣтъ любѣте. Гуря хлопцѣ до своего!

МТ. САРМЕЛЪ — ЦѢ ЧИТАЙТЕ! Хочешъ ѣхати на прохѣдъ? Мавешъ христину? — Справляешъ всеѣле? Потребуєшь погребника? ВЪ ТЫХЪ ВСѢХЪ ВЫПАДКАХЪ УДАВАЙТЕ СЯ ДО: С. Lukashewicz, Cor. 3-d & Maple Str. МТ. САРМЕЛЪ, ПА., а вѣнь обслужать васъ совѣстно.

Въ тыхъ всѣхъ выпадкахъ удавайте ся до: С. Lukashewicz, Cor. 3-d & Maple Str. МТ. САРМЕЛЪ, ПА., а вѣнь обслужать васъ совѣстно.

ЧИТАЙТЕ! Майкъ Босакъ, знанній словенскій бизнезманъ въ Олифантѣ заложивъ теперь великій складъ (wholesale) розмантыхъ напйтковѣвъ. У него можна достати не лишъ добрыхъ американыскихъ трункѣвъ: якъ виски, вина и пива, але має у себе на складѣ также правдиву старокраєву горѣвку и чисте старокраєвое мадярске вино, котре спроваждає впростѣ зѣ старого краю. А що найважнѣйше, що продає то все не дорого. Ану идѣтъ цереконати ся!

ЧИТАЙТЕ! Майкъ Босакъ, знанній словенскій бизнезманъ въ Олифантѣ заложивъ теперь великій складъ (wholesale) розмантыхъ напйтковѣвъ. У него можна достати не лишъ добрыхъ американыскихъ трункѣвъ: якъ виски, вина и пива, але має у себе на складѣ также правдиву старокраєву горѣвку и чисте старокраєвое мадярске вино, котре спроваждає впростѣ зѣ старого краю. А що найважнѣйше, що продає то все не дорого. Ану идѣтъ цереконати ся!

За „Свободу“ належить ся заплатити! ОДИНОКІЙ РУССКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS Лазоря Сиротяка, 48 Washington str. YONKERS, N. Y. Хто не знає Лазоря Сиротяка? Вѣнь має красно зарядженній сторъ, гресерно и бучерню. Посылає грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро. та нѣ и безпечно. Продає также шифкарты на всѣ ліни. Хто вѣзь земляковъ хотѣвъ бы водѣхати до старого краю, нехай зайдіи по дорогѣ до Сиротяка и купити собѣ шифкарту у него а вѣнь водфировати его ажъ на шифъ. На що давати ся здерати жидѣвскимъ агентамъ по Нью Йорку? Идѣтъ до своего!

СЛАВЯНСКІЙ САЛЬОНЪ. Викторъ Вилушъ, 104 Morris str. JERSEY CITY, N. J. Поручає свой густовно урядженній сальонъ землякамъ. Все свѣжій напитокъ а то: пиво рѣжнородного сорта, якъ Lageer, пильзеръ (импортованый зъ краю), Rochester, Ale, виска, темпера и лѣкеры наилучшого рода, вина дуже добры, краєві и заграничній и всѣ минеральній воды, добрый цигара. Есть тамъ Pool Room (простора и хороша воднѣвлена биллардова сала — на митинги и забавы). Услуга чевна и солидна. — Шешныи великии помнои дорожнѣ.

ЧИ ЧУЛИ ВЪ ЗА АПТИКАРА СПРИШИНСКОГО въ BUFFALO, N. Y.? Се наиславнѣйшій старокраєвий аптикеръ въ Америцѣ. У него можете достати всѣ лѣкарства зѣ старого краю. Волитъ васъ голова, жолудокъ, колятъ васъ колѣчки, пишѣтъ по балзамъ ченстоховскій, або по порошокѣ водѣ болю головы, або по балзамъ универсальный. Тя лѣкарства помагоуть также женамъ на хоробы женскій. Можно достати у него плястры на болю крижей, колѣки и т. д. Всѣ старокраєвіи лѣкарства у него достаєте — навѣтъ пивки. Напишѣтъ до него, розумѣе ся, по руски — залучитъ марку за 2 цнт., а достаєте всякии порядки и лѣкарства. Пишѣтъ выразно: S. M. Spryszynski, 391 Peckham Str. BUFFALO, N. Y.

Іосифъ Пейко рускій готельникъ — Cor. Commercial & Franklin Street — въ ШАМОКИНЪ, ПА. Запрошує всѣхъ Русинѣвъ до себе на свѣже пиво и лобру виску. Хочете добре забавити ся, идѣтъ до Пейка. Чекаешъ на стрѣткату, зайдіи до Пейка, а нѣколи не змѣстуеть, бо кара йде попри самѣ дверѣ. R 74

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS Лазоря Сиротяка, 48 Washington str. YONKERS, N. Y. Хто не знає Лазоря Сиротяка? Вѣнь має красно зарядженній сторъ, гресерно и бучерню. Посылає грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро. та нѣ и безпечно. Продає также шифкарты на всѣ ліни. Хто вѣзь земляковъ хотѣвъ бы водѣхати до старого краю, нехай зайдіи по дорогѣ до Сиротяка и купити собѣ шифкарту у него а вѣнь водфировати его ажъ на шифъ. На що давати ся здерати жидѣвскимъ агентамъ по Нью Йорку? Идѣтъ до своего!

РУССКІЙ САЛЬОНЪ Петра Серафима „на повѣсть мѣстѣ“ въ Шамокинѣ, Па. Где якъ где, але у Серафима въ сѣнь можъ найбавѣе забавити ся а и порядку салону нѣви выити. Хто у него лѣтъ языкъ буй, не хочѣ больше нѣдѣи мѣтти, только до него. Має также филью галле, где можна водбувати митинги, а и нотѣцвати собѣ. Хочешъ мити „good time“ иди до Петра.

Т. TALPASZ ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ РУССКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ — И — ГОТЕЛЬНИКІЙ. 246 Pearl Str. Shamokin, Pa. Недалеко руской плебаши. Добрий вечеръ друже мой! — Добрий вечеръ, свате! — А куда такъ спѣшите? — До Т а л п а ш а, брата! Що за Талпашъ? Звѣдкѣ вѣтъ? — Та-жъ краицѣ нашъ милій! — У него всѣ Русини! — Подкрѣпляють силы!.. — Що за бриндава и пиво тамъ! — Обходитъ ся файно! — Обслужує якъ братамъ! — Танѣ надвѣчайно! Продажа рускихъ книжокъ — и — библиотекѣ. Хочете купити собѣ книжку, яку лишъ загадаете, або записати собѣ газету зѣ старого краю, пишѣтъ на адресу: A. Wasserman, 91 Clinton str. NEW YORK, CITY. У него можна достати романикы словари и подручнички до науки англійского языка и фотографіи славныхъ людей. — Вѣнь также оправляє книжки дуже танѣ и добре.

Початки руской емиграции.

Разъ якое довелось менѣ зайти за моею орудкою до маленького осады въ Пенсилъвеніи, де проживае до сѣихъ русскихъ робѣтничковъ, занятыхъ при выдѣлываню камѣнного вугля.

добрѣцѣ зъ своего бурлацко-го житя, та каждый хотѣвъ нима чимъ скорше зъ цѣлымъ гуртомъ подѣлится.

цять рокѣвъ. Де чоловѣкомъ пхнула, тамъ ишовъ, не памятавъ ся, мовъ кленцями насъ сыпатисъ камѣне, то гадалисьмо, що насъ окамѣнюють.

въ ноги. Того хлопцямъ и треба було, якъ зачали на насъ сыпатисъ камѣне, то гадалисьмо, що насъ окамѣнюють.

Иванъ Глова. JOHN GLOWA (POSTMASTER) Excelsior, Pa. ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Dr. F. J. Meek Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ Cor. Shamokin and Chestnut str. Одинокій лѣкаръ, славянинъ на цѣле мѣсто.

Руска бучерня. RUSSIAN MEAT MARKET — OLYPHANT, PA. КУЗЬ МЫ СВАЛЫ. Гей рускій господинъ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ?

Dr. John Szlupas 421 Penn. Ave. SCRANTON, PA. Знаменитый лѣкаръ. Долголетня практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ.

J. BOBKOWSKI ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНѢВЪ. Вынаймае также керчи на похоронимъ, хрестина и весѣла по дуже пѣзкихъ цѣнахъ.

Иванъ Глова. JOHN GLOWA (POSTMASTER) Excelsior, Pa. ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Великій компанічний сторъ Russian Mercantile Co. Ld. — ВЪ — Shamokin, Pa. 327 Shamokin st. Найбольшій рускій компанічний сторъ въ Америкѣ.

LAUER BREWING CO. въ READING, PA. ЗАЛОЖЕННЫЙ 1866 року. — Вырабляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

СВОЙ ДО СВОГО Фрѣмъ Лучковецъ. E. INDEPENDENCE near VINE STR. въ ШАМОКИНЪ, ПА. РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. Чистенькій тамъ готель зѣ всякими выгодами.

J. LIACHOWICZ (Л. Ляховичъ) 425 Shamokin st. ШАМОКИНЪ, ПА. Польско-литовскій zegar-mistrzъ и ювилеръ.

O. Murdza & Bro's 46. Second st. MT. CARMEL, PA. О. МУРДЗА и БРАТЪ. Сторъ заосмотренный въ найлѣпшій товаръ.

Гаврилъ Малиникъ Гуртовный складъ (Wholesale) 20 Market st. SHAMOKIN, PA.

William D. Chmielewski, 231 E. Centre str. SHENANDOAN, PA. Панове салонисты зъ Шенандоръ и всѣ, що хочете набути для себе виски.

Читайте и улажайте. Станъ и огляни всѣ возы для бучерѣвъ, просервничковъ, голсельничковъ (до розвоженя пива) и различній другій, робленій зъ найлѣпшого матеріалу.

J. B. Zimmerman Cor. Independence and Market str. SHAMOKIN, PA. Головне ковальство. Спеціально вырабляють ся желѣзній плоты, и обгородженя надгробничковъ.

THOMAS A. ULICKAS & JOSEPH RAYTKIEWICZ 436 Cherry str. SHENANDOAN PA. Гей темпораненъ, читайте. Кто зъ васъ хоче достати доброго темперу и вайсе-бир-у въ бутелькахъ найзайде до гуртовного складу Т. Улячка и п. Райткевича а певно не пожалуе.